

Kirkens Nødhjelp

01-2025
magasinet

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Kirkens Nødhjelp samarbeider med lokale partnere i over 30 land for å redde liv, bekjempe fattigdom og styrke lokalsamfunn.

Målet er å bygge fred, motvirke klimakrise og endre urettferdige strukturer som hindrer utvikling. Vi jobber for rent vann og gode sanitære forhold, matsikkerhet og økonomisk utvikling og bekjemper vold mot kvinner.

Kirker i Norge har gitt oss dette oppdraget for å verne om skaperverket og menneskelig verdighet.

Kirkens Nødhjelp er en felleskirkelig diakonal organisasjon. Vårt arbeid utføres uten intensjon om å endre menneskers religiøse tilhørighet.

For å sikre effektivitet og skape resultater er Kirkens Nødhjelp medlem av ACT Alliance, en av verdens største humanitære allianser. Alliansen består av kirkelige organisasjoner over hele verden og samarbeider med organisasjoner uavhengig av religiøs forankring.

Sammen for en rettferdig verden!

Kirkens Nødhjelp-magasinet

Ansvarlig redaktør: Aksel Jakobsen

Redaktør: Kristine Eid

Kontaktinfo: kristine.eid@nca.no

I redaksjonen: Anette Torjusen, Arne Grieg Riisnæs, Håvard Bjelland, Martin Berge, Sara Hestnæs Egenæs, Lovlien, Linn Holmquist, Åsne Gullikstad, Siv Holthe Krogh, Hans Vold Husum, Åsne Alstad Hanto, Matilde Angeltveit

Andre bidragsytere: Sindre Skeie

Bibelt tekst er hentet fra Bibel 2011 © Bibelselskapet

Redaksjon avsluttet: 14.01.2025

Grafisk design: Martin Berge

Trykk: Fjellberg

ISSN: 1503-986

Ettertrykk er tillatt når kilde oppgis.

På omslaget er det brukt vannbasert matt trykklakk som beskytter mot fargesmitte. Lakken er ikke miljøskadelig og er 100 % nedbrytbar. Hele magasinet kan derfor resirkuleres. Kirkens Nødhjelp-magasinet kommer ut fire ganger i året i et opplag på cirka 45 000. Bladet er gratis og sendes til alle givere og støttespillere. Magasinet har lave produksjons- og trykkekostnader. Ønsker du å motta Kirkens Nødhjelp-magasinet? Send din postadresse til giver@kirkensnodhjelp.no.

Endringer?

Skal du flytte, endre adresse, ønsker du Magasinet på e-post istedenfor i postkassen, eller får du flere Magasinet til samme husstand, men ønsker bare ett? Send en e-post til giver@kirkensnodhjelp.no eller ring mellom 9.00 og 15.00.

Besøksadresse: Bernhard Getz gate 3

Postadresse: Pb 7100, St Olavs Plass, 0130 Oslo

Telefon: 22 09 27 00

E-post: giver@kirkensnodhjelp.no

Internett: www.kirkensnodhjelp.no

Gavekonto: 1594 22 87248

Kirkens Nødhjelp er medlem i Innsamlingskontrollen.

Norad støtter Kirkens Nødhjelps arbeid for en rettferdig verden.

Les om personvern på www.kirkensnodhjelp.no

FORSIDEN: I Zambia har Previncia (13) og familien fått tilgang til rent drikkevann.

FOTO: Håvard Bjelland/
Kirkens Nødhjelp

LEDER

«Noen må våke i verdens natt»

Strofen fra Svein Ellingsens salme treffer godt situasjonen ved starten av et nytt år. Det gir håp at så mange ser at de kan bidra til håp og lysglimt i en mørk verdenssituasjon. I Kirkens Nødhjelp ser vi det hos våre fantastiske medarbeidere og partnere som står i kamp for rettferdighet og tjeneste for mennesker i nød hver eneste dag. Det har ikke blitt lettere med tiden, men det blir stadig viktigere. Vi ser det også hos alle som er med på å støtte vårt arbeid.

Vi nærmer oss fastetiden og Kirkens Nødhjelps fasteaksjon. Snart skal titusenvis av konfirmanter og frivillige fra hele landet gjøre en innsats for en mer rettferdig verden. Pengene som samles inn under fasteaksjonen, brukes til å redde og forandre liv. Sammen med norske menigheter gjør vi fasten relevant i vår tid. For vi trenger fastetiden, kanskje mer enn noen gang.

Vi er gått inn i 2025 med krig og konflikt i flere av landene hvor vi arbeider. I denne utgaven av Magasinet får du møte mennesker som har flyktet fra krigsherjede Sudan til lutfattige Sør-Sudan. Vi deler historier fra arbeidet vårt i Ukraina og Palestina der krigen også preger hverdagen for folk. Men vi kan også fortelle om arbeidet vårt for klimarettferdighet globalt om hvordan vi jobber med klimasmart jordbruk lokalt i Zambia.

Denne våren avslutter jeg min vakt etter seks år som generalsekretær i Kirkens Nødhjelp. På disse årene har mye gått i gal retning i verden rundt oss: Krig, konflikt, klima og korona har på ulike måter ført til et tilbakeslag i den globale kampen mot fattigdom. Behovene har økt, og heldigvis

har vi sett en økning i bidragene til Kirkens Nødhjelps arbeid for å møte disse, både fra enkeltgivere og institusjoner. Vårt mål om raskt å kunne rykke ut med nødhjelp i humanitære kriser er blitt styrket. Samtidig har vi løftet arbeidet for varig forandring for eksempel i kampen mot skadelige skikker. I denne perioden har vi skaffet vann til mer enn seks millioner mennesker og bidratt med fredsbygging i mange hundretalls ulike konflikter verden over. De menneskene vi står sammen med ute i verden, merker klimaendringene på kroppen. Derfor løfter vi kravene om innsats mot klimakrisen både i Norge og internasjonalt. De fattigste landene går glipp av store verdier skapt i egne land på grunn av et ubrukelig globalt skattesystem og stor gjeldsbyrde. Derfor kjemper vi for globale reformer på disse områdene. Sist, men ikke minst kjemper vi for at Norge skal ha høye ambisjoner i kampen mot fattigdom i verden.

Det har vært dypt meningsfylt å bruke mine erfaringer i en tjeneste for verdens fattige. Nå overlater jeg stafettpinnen til Anne Cecilie Kaltenborn, som overtar som generalsekretær 1. juni 2025.

Til slutt vil jeg bare ønske alle en velsignet fastetid og ønske lykke til under årets fasteaksjon. Den innsatsen dere legger ned for en mer rettferdig verden, er vi enormt takknemlige for.

Takk for meg!

Dagfinn Høybråten
generalsekretær i
Kirkens Nødhjelp

INNHold | 01 – 2025

14

ZAMBIA: Vannet og grønnsakshagen har endret livet til Angel.

18

UKRAINA: Yehor (6) og Natasha har vendt tilbake til landsbyen de flyktet fra, og Yehor får endelig gå på skolen.

24

SØR-SUDAN: Ekram og familien hennes har flyktet fra krigen i Sudan, verdens største humanitære krise.

30

GUATEMALA: Å styrke bønder i klimakampen har kanskje aldri vært viktigere.

TAKK

Takk for at du stiller opp for menneskene som er rammet av krigene som herjer i Midtøsten, Ukraina og Sudan. Takk for at du er der når klimaendringene fører til ekstremvær og temperaturstigninger som driver millioner av mennesker på flukt.

Takk for at du kjemper for fred, frihet, likestilling og likeverd. Med din støtte bidrar du til kampen mot kjønnsbasert vold, klimaendringer, korrupsjon og ulikhet og til å sikre retten til helse og utdanning for alle.

Din innsats gjør det mulig for oss å gi noen av verdens mest sårbare mennesker rent vann, tilgang til toaletter og dusjer, mat, husly, tepper, beskyttelse, helsetjenester, utdanning, yrkesopplæring, jobbmuligheter – og mye mer.

Takk for at du engasjerer deg gjennom fasteaksjonen, bidrar med offergaver i din menighet, er fastgiver, svarer på våre giverbrev, går med bøsse, organiserer digitale innsamlingsaksjoner, støtter oss via Vipps eller SMS, deler innholdet vårt på sosiale medier, holder foredrag, tar oss med i ditt testamente, handler i nettbutikken vår eller støtter oss på andre måter.

Takk for at du er til stede i Ukraina, Afghanistan, Angola, DR Kongo, Etiopia, Guatemala, Haiti, Libanon, Mali, Burkina Faso, Malawi, Myanmar, Nigeria, Pakistan, Palestina, Somalia, Sudan, Syria, Sør-Afrika, Sør-Sudan, Tanzania og Zambia.

Takk for at du kjemper for en mer rettferdig verden.

Zoya og sønnen Timothy i Mykolaiv i Ukraina. Her driver Kirkens Nødhjelp en SFO, hvor barna kan glemme krigen utenfor i noen minutter. – Jeg kjenner at skuldrene mine senkes når jeg ser at han leker med andre barn. Jeg blir alltid så glad når jeg kommer hit, der det er latter, lek og positiv energi, forteller Zoya.

FAKTA OM FASTEAKSJONEN

Årets aksjonsdager er 6.–8. april.

HVA ER FASTEAKSJONEN?

Kirkens Nødhjelps fasteaksjon er Norges nest største bøsseaksjon etter TV-aksjonen. Aksjonen organiseres over hele landet, og inntektene går til Kirkens Nødhjelps arbeid over hele verden. Mange konfirmanter går med bøsser under fasteaksjonen som en del av sin konfirmanttid.

HÅP I EN DRÅPE VANN

Rent vann forandrer alt. Derfor jobber Kirkens Nødhjelp alltid med vann som fokus i våre prosjekter. Et håp kan begynne med en dråpe vann og gi en fremtid uten sult, fattigdom, sykdom, krig og konflikt. Sammen kan vi skape endring!

HVA ER FASTE, OG HVORFOR HETER DET FASTEAKSJONEN?

Fastetiden er navnet på de syv ukene fra askeonsdag til første påskedag. Fasteaksjonen gjennomføres alltid uken før palmesøndag og er en mulighet til å utøve nestekjærlighet i praksis og være med på å gjøre verden til et mer rettferdig sted. ■

VISSTE DU AT...

1967

... den første fasteaksjonen ble gjennomført i 1967? Det betyr at årets fasteaksjon er nr. 58 i rekken!

... mer enn 40.000 frivillige og ansatte i menigheter er med på å samle inn penger under fasteaksjonen?

... mer enn 1 million mennesker har gått med bøsse siden fasteaksjonens oppstart?

... midlene fra fasteaksjonen sikrer at vi kan reagere raskt i katastrofer, men også sikre varig tilgang til rent og trygt vann i en rekke ulike land?

... i 2024 samlet vi inn over 35 millioner kroner?

Håp i en dråpe vann:

Prevencias drøm

Familien til Prevenca (13) fikk tilgang til mer vann og har klart å dyrke grønnsaker midt i tørken. Kanskje kan Prevenca oppnå drømmen sin?

TEKST: Åsne Gullikstad FOTO: Håvard Bjelland

– For pengene vi har tjent, kunne moren min kjøpe disse skoene til meg, forteller Prevenca og peker på føttene.

Vi sitter i skyggen av et tre på gårdstunet der Prevenca bor sammen med moren, faren, storesøstrene og storfamilien.

Hun og moren dro til nærmeste by da de skulle handle. Også skoleuniform og fritidsklær har Prevenca fått.

– Vi har også fått råd til å kjøpe skolebøker, forteller 13-åringen.

Inntektene Prevenca snakker om, er ingen selvfølge for menneskene her i distriktet Kazungula sør i Zambia. Særlig ikke det siste året. En langvarig tørke gjennom hele 2024 rammet befolkningen hardt. Regntiden i slutten av 2023 varte kun i tre uker. Avlinger har kollapset over hele landet, og mange har ikke vært i stand til å dyrke mat. Folk sulter.

Men Prevenca og familien har klart seg – takket være tilgang til vann og en klimasmart dyrkemetode.

DYRKER HELE ÅRET

Alle her var avhengig av å dyrke frem sine små avlinger basert på regn. Men hva gjør man når regnet ikke kommer? I Prevencias landsby Nampongo har man funnet en løsning.

Kirkens Nødhjelp og vår partnerorganisasjon Response Network har sørget for at innbyggerne har fått økt tilgang til vann. Og i en felles grønnsakshage lærer innbyggerne klimasmart landbruk: De dyrker

Prevenca og familien har klart seg gjennom tørken – takket være tilgang til vann og en klimasmart dyrkemetode.

Ved hjelp av ganske små dråper vann og dryppvanning kan det vokse planter. Prevenca fyller vann i bøtter, og vannet føres ut gjennom vannslanger til plantene.

Prevenca møter gjerne nabovenninnen Beatrice etter skolen.

Previncia liker å gjøre skolearbeid, og favorittfaget er matematikk.

Etter skolen spiser Previncia lunsj hjemme og vasker opp.

grønnsaker ved hjelp av dryppvanning.

En solcelledrevet vannpumpe pumper vann fra et borehull opp til to store vann-tanker. Derfra føres vannet ut gjennom slanger med små hull, slik at vannet dryppes i jorda akkurat der plantene er. Denne metoden krever ikke så mye vann. To nye vannposter er også etablert i nærområdet.

Slik har folk klart å dyrke grønnsaker selv om det ikke har regnet i løpet av et helt år. Previncias mor, Silvia Mamtanyani, er en av dem. Hun har skaffet både mat til sin egen familie og inntekter gjennom salg av en del av grønnsakene. Hun har også en egen grønnsakshage, der de delvis bruker dryppvanning. Silvia forteller at hun akkurat har høstet inn kål.

JOBBER HARDT

Også Previncia jobber hardt for dette. Hver dag etter skolen går hun til grønnsakshagen med vann.

Vi slår følge med Previncia denne dagen. Under stekende sol gjennom det knusk-tørre terrenget viser hun og moren oss ruten hun går hver eneste dag – en halvtime hver vei. Et sted passerer vi det som har vært en dam. Nå har den tørket inn, og jorda har slått store sprekker. Et inntørket bekeleie ligger like ved.

Men i familienes egne grønnsakshager

spirer det av liv. Previncias familie har et enkelt dryppvanningssystem. Previncia fyller vann i bøtter som henger i enden av hver rad med planter, og som er knyttet til vannslangene langs jorda.

Dette er ikke den eneste oppgaven hun har. Dagen starter klokken seks hver morgen. – Det første jeg gjør når jeg våkner om morgenen, er å vaske tallerkener. Så feier jeg på gårdsplassen her. Jeg begynner på skolen hver dag klokken 7.20, forteller hun.

Når skoledagen er ferdig, spiser hun lunsj hjemme og vasker opp. Så henter hun drikkevann ved vannstasjonen som nylig ble opprettet, og går til grønnsakshagen for å vanne. Deretter er det tid for lekser. Om det er tid, møter hun gjerne nabovenninnen Beatrice.

– Vi spiller nettbull, eller så har vi en konkurranse der vi stiller hverandre spørsmål om hva vi har lært på skolen, sier hun.

Previncia liker å gjøre skolearbeid, og favorittfaget er matematikk.

Hun røper at hun har en drøm:

– Jeg har lyst til å bli sykepleier når jeg blir voksen, fordi jeg ønsker å hjelpe andre mennesker.

TJENER PENGER

– Hun har utmerkede resultater, forteller lærer Gertrude Mayuya.

Vi møter henne på skolen til Previncia. Læreren har kjent Previncia i mange år og har tro på at hun kan klare å bli sykepleier en gang.

– Hun har vært den beste i klassen i alle fagene i tre år på rad. Hun er veldig oppvakt og dropper aldri skolen. Det er ikke alle foreldre her som er opptatt av at barna skal gå på skole, men det er foreldrene til Previncia. Jeg er veldig sikker på at de vil oppmuntre henne videre, forteller Gertrude Mayuya.

For mange barn har tørken fått alvorlige konsekvenser.

– Noen blir hjemme på grunn av matmangel. Mange kommer sultne på skolen. De har vanskelig for å konsentrere seg. Det er ikke mulig for et barn å lære noe når det er sultent, sier læreren.

Hun sier at hun ser forskjell på barna som er fra familier som har begynt med dryppvanning, og de som ikke har det. De som er med, har mat og kanskje råd til å kjøpe skolebøker og blyanter.

Tilbake på tunet hos Previncia forteller moren at hun tror hun kan klare å betale for at Previncia kan studere til å bli sykepleier. – Før hadde vi ingen avling, så vi fikk ikke mat. Tørken har rammet alle her inkludert oss. Men situasjonen hadde vært mye verre om vi ikke hadde drevet med dryppvanningen. Nå tjener jeg penger. ■

Helt i felt:

– Trygg på at vi har skapt varig endring

– Å se at det går an å forandre ting, gir meg veldig mye, forteller Caroline Mwewa. Hver dag ser hun hvordan livet har forandret seg for folk i tørkerammede områder.

TEKST: Åsne Gullikstad FOTO: Håvard Bjelland

– Dette gir meg så masse, forteller Caroline Mwewa.

Hun har nettopp tatt oss med til en stor grønnsakshage full av irrgroenne maisplanter, kål- og tomatplanter. Rett utenfor gjerdene er landskapet knusktørt og lysebrunt etter tørken som har pågått i hele 2024 i Zambia.

Caroline Mwewa er sosialarbeider, og her i Gwembe har hun sett hvordan livet har forandret seg for innbyggerne. Dette er et av distriktene i Zambia som er verst rammet av tørken.

Mens avlingene har kollapset i alle tørkerammede områder, har folk her vært i stand til å dyrke fordi de gjennom Kirkens Nødhjelp og partnere har fått tilgang på vann og har lært seg å dyrke ved hjelp av dryppvanning – vannslanger med små hull som drypper vann ned i jorda ved plantene. – Bøndene som deltar i dette programmet, har klart å dyrke avlinger og har skaffet seg mat også gjennom denne tørken, forteller Caroline Mwewa.

SER FORANDRING

For Caroline Mwewa er nettopp dette den store gleden ved jobben.

– Jeg elsker å jobbe med lokalsamfunnene fordi jeg ser forandring. Å se at det går an å forandre ting, gir meg veldig mye når jeg tenker på hvor vanskelig disse lokalsamfunnene har det på mange

Caroline Mwewa er sosialarbeider og jobber for ADRA Zambia.

måter, sier Mwewa.

Hun jobber som seniorprogramrådgiver i organisasjonen Adventist Development and Relief Agency (ADRA). Det er en partnerorganisasjon som Kirkens Nødhjelp jobber tett med i dette området, som er et av de minst utviklede i Zambia. Samarbeid med lokale partnerorganisasjoner er grunnlaget for Kirkens Nødhjelps interasjonale arbeid.

Caroline Mwewa har jobbet for ADRA Zambia de siste fire årene og har jobbet som sosialarbeider i mer enn ti år. Hun koordinerer 10 ulike prosjekter, og dette er et av

Precious er en av dem som er med i prosjektet til Caroline. Hun får blant annet lære dryppvanning og hvordan hun kan investere pengene hun tjener på grønnsakene hun selger.

de store prosjektene.

Arbeidet innebærer tett samarbeid med dem som bor her. Innbyggerne er den viktigste ressursen.

– Vi ser at når vi begynner å jobbe sammen, starter disse lokalsamfunnene å mobilisere. Det er mulig for oss å styrke disse lokalsamfunnene slik at de begynner

Zambia

- Befolkning: Ca. 19,6 millioner
- Areal: 752 610 km²
- Språk: offisielt: engelsk. Det snakkes dessuten elleve forskjellige bantuspråk i landet.
- Hovedstad: Lusaka

KILDE: SNL, FN

å bygge opp sin egen kapasitet og jobbe for endring. Dette er den største endringen jeg ser: at disse lokalsamfunnene kan slå ressursene sine sammen og mobilisere for å bygge opp et levebrød, forteller Mwewa.

DYRKER HELE ÅRET

Ved å ta del i prosjektet har folk her lært om dryppvanning, dyrket mat til famil-

ien og gått sammen om å selge det som er til overs, slik at de har skapt inntekter, som de igjen kan bruke til å investere med. De lærer også hvordan de kan gjøre maksimalt ut av produktene de dyrker for å gjøre dem mer attraktive for salg, og å finne markeder som kan være interessert i å kjøpe dem.

– Før ventet folk på regntiden og dyrket

mais, og så ventet de på neste regntid igjen. I mellomtiden gjorde de ingenting. Så de hadde ikke penger nok til mat og skolepenger, og livet var vanskelig. Men med praksisen med å dyrke hele året har de sett verdien av det, sier hun.

– Jeg er veldig trygg på at vi har skapt en varig endring i dette lokalsamfunnet, sier Caroline Mwewa. ■

Håp i en dråpe vann:

Et nytt liv for Angel

Noen dråper vann hver dag gjør at det spirer i grønnsakshagen til Angel (8) – til tross for den verste tørken på flere tiår i Zambia.

TEKST: Åsne Gullikstad FOTO: Håvard Bjelland

En liten lilla skikkelse er den eneste fargeklatten i det brunsvidde landskapet. Angel (8) rusler over tørr jord og forbi inntørkede trær mens hun bærer vann hjem til huset sitt – en bøtte i hver hånd.

Men idet hun kommer hjem, åpenbarer det seg en grønn oase ved siden av familiens gårdstun. Irrgrønne maisplanter har vokst seg store. De rager høyt over Angel når hun kommer frem med vannet.

Med et stolt smil vanner Angel plantene. Vannet og denne grønnsakshagen har bidratt til å endre tilværelsen for Angel og familien og for mange andre i lokalmiljøet.

DRÅPER SOM GIR LIV

– Jeg visste ikke at disse dråpene kunne være nok til å dyrke grønnsaker med. Nå

har jeg brukt denne metoden i min egen grønnsakshage også, forteller Precious, som er bestemoren til Angel.

Bestemoren forteller at hun kun to ganger tidligere kan huske en så alvorlig tørke som nå: i 2002 og 2005. Distriktet de bor i, Gwembe, er et av de hardest rammede i hele landet.

Med tilgang til mer vann og gjennom såkalt dryppvanning har familien til Angel kunnet dyrke mat gjennom tørken i Zambia, som har vært den verste på flere tiår.

Dette har vært helt avgjørende for familien.

På den andre siden av veien for huset til familien ligger en felles grønnsakshage for folk i nabolaget. Det er også et op-

Angel henter vann hver dag. Tørken i Zambia har rammet millioner av mennesker, men Angels familie har god tilgang til vann.

Vannet og denne grønnsaks-
hagen har bidratt til å endre
tilværelsen for Angel og
familien og for mange andre
i lokalmiljøet.

– Jeg visste ikke at disse dråpene kunne være nok til å dyrke grønnsaker med, forteller Angels bestemor, Precious. Her er Angel sammen med bestemoren og moren, Gracious.

plærings-senter for dyrking av grønnsaker gjennom dryppvanning.

Kirkens Nødhjelp og vår partnerorganisasjon ADRA har sørget for vann: Vann pumpes opp fra et borehull til to store vanntanker gjennom solenergi. Slanger med små hull fører vannet ut i små dråper i jorda der plantene er.

Her har bestemoren til Angel lært alt hun kan om denne metoden, og de har også begynt med dette hjemme.

Familien har kunnet dyrke både tomater, mais og belgfrukten okra, uten å være avhengig av å vente på regnet. De har ni kyr og 35 geiter, og dyremøkka har de lært å bruke til gjødsel i grønnsakshagen, forteller bestemor.

De vanner fremdeles en del av plantene på vanlig måte, men etter hvert som de får råd, vil de investere i dryppvanning på hele åkeren.

VIL BLI LÆRER

Tilbake på tunet ved huset der Angel bor, går hun løs på oppvasken mens familiens høner og kyllinger tripper rundt henne.

Åtteåringen hjelper til hjemme hver dag: Hun rydder på gårdsplassen, tar oppvasken, vanner plantene i grønnsakshagen, henter ved, lager små varme måltider til seg selv og henter vann.

I dag begynner Angel klokken 12 på skolen. Hun samler sakene sine i en liten pose og rusler til skolen, som ligger cirka en kilometer unna.

Angel liker seg på skolen, og favorittfagene er engelsk og morsmålet tonga.

Hun vil gjerne bli lærer når hun blir voksen. – Sånn at jeg kan lære bort til barna, forteller hun.

Og kanskje kan familien få råd til at Angel kan utdanne seg til lærer. Det håper mor Gracious og bestemor Precious.

Grønnsakene de ikke bruker selv, selger de nemlig videre. For pengene storfamilien har fått, har de blant annet hatt råd til å sende et av de store barna på universitetet, forteller bestemor Precious.

– Det har også gitt oss råd til å kjøpe annen type mat som vi ellers ikke ville hatt råd til, forteller hun. ■

GAVETIPS TIL KONFIRMANTEN

Sommerfuglen symboliserer vårt arbeid med psykisk helse. Ved å handle dine gaver hos oss bidrar du til å skape en mer rettferdig verden.

Besøk vår nettbutikk ved å bruke QR-koden eller gå inn på kirkensnødhjelp.no/nettbutikk

Ukraina:

Endelig får Yehor gå på skolen

– Jeg måtte beskytte Yehor (6) med min egen kropp, sier moren Natasha. Jeg tok han i armene mine og løp over et åpent jorde. Russerne skjøt etter oss. Det var den lengste kilometeren jeg har løpt i mitt liv. Vi var lette mål, men vi hadde ikke noe annet valg.

TEKST: Hans Vold Husum FOTO: Håvard Bjelland

Da russerne kom til landsbyen Shyroke i starten av fullskalainvasjonen for snart tre år siden, rakk ikke Natasha (43) og Yehor å flykte. De hadde ikke bil. Derfor måtte de bli i huset sitt og håpe på at de var trygge.

Den første måneden gikk ganske bra, men så ble alt verre. De neste to månedene var de fanget i det hun kaller gråsonen mellom de russiske og ukrainske styrkene. De hadde ikke mat og vann. Natasha beskriver disse månedene som et «helvete». Hun skjønte at de måtte flykte for å overleve. På det andre fluktforsøket klarte de å flykte. De ble plukket opp av en bil og kom seg vestover.

TILBAKE

Nå er de tilbake i Shyroke. Her har ukrainske styrker nå militær kontroll. Det er fortsatt nær frontlinjen, og rakettenes bruker svært kort tid fra de blir skutt ut til de treffer området der de bor. Natashas eldste sønn er ved frontlinjen, men har vært savnet i over to år nå. Håpet er at han er tatt til fange av russerne, og at han lever.

– Min attpåklatt Yehor er en gave fra Gud. Uten han hadde jeg blitt gal av å vente på nytt om min savnede sønn, sier Natasha. Fokuset nå er at Yehor skal få et bedre liv. Skolegang er en viktig del av det.

SKOLESTART

Yehor har nå så vidt startet i første klasse. Han kan gå to formiddager i uken på skolen, men håper at det kan bli mer så fort skolen er klar. Foreløpig er det hjemmeskole, og han har fått noen oppgaver å gjøre hjemme. For mange barn er det kjedelig, og det er på ingen måte en fullverdig erstatning for å gå på skolen. Det er heller ikke alle som har tilgang til et raskt nok internett, så hjemmeundervisning er i praksis vanskelig for en del barn.

Kirkens Nødhjelp og danske Folkekirkens Nødhjelp har hjulpet til med å bygge bomberommet under skolen, slik at skolen kan åpne skikkelig. Kravet fra myndighetene er at skoler som skal holde åpent, må ha et fungerende bomberom. På kort varsel må lærerne kunne evakuere barna ned i kjelleren når alarmen går. ■

Yehor og Natasha måtte flykte fra russerne da de kom til landsbyen Shyroke. Nå har ukrainerne gjen-
vunnet kontrollen i landsbyen, og de har flytte tilbake.

Kirkens Nødhjelp drifter elleve offentlige vannforsyningspunkter i Mykolaiv og Kherson.

Ukraina:

Sikrer vann og varme

Mer enn halvparten av Ukrainas infrastruktur for strømproduksjon er ødelagt, og seks millioner ukrainere har ikke nok drikkevann. I Mykolaiv er utdeling av vann og reparasjon av sentralvarmeanlegg en viktig del av arbeidet vårt.

TEKST: Arne Grieg Riisnæs, Hans Vold Husum FOTO: Håvard Bjelland

– Det er lett å komme hit, fylle opp flaskene og ta dem med hjem. Jeg er veldig fornøyd med dette tiltaket, sier Roman Andreychev. Hver uke kommer han for å fylle vann ved et av de offentlige vannforsyningspunktene Kirkens Nødhjelp har satt opp i Mykolaiv.

Roman har kone og ett barn. Til sammen trenger familien 15 til 20 flasker i uka (ca. 100 liter) for å drikke og lage mat.

I Mykolaiv bor det 140.000 flyktninger som er fordrevet fra andre steder i Ukraina. Drikkevann kan kjøpes i butikker, men mange har ikke råd. Derfor er utdeling av drikkevann en viktig del av Kirkens Nødhjelps arbeid. Til sammen drifter Kirkens Nødhjelp elleve offentlige vannforsyningspunkter i Mykolaiv og Kherson.

SNART TRE ÅR MED KRIG

Det har gått snart tre år siden Russlands fullskalainnvasjon av Ukraina. 14,6 mil-

KIRKENS NØDHJELP I UKRAINA:

Nødhjelpsinnsetningen er en av de største humanitære innsatsene Kirkens Nødhjelp har.

Vi jobber mest med vann, fjernvarme og gjenoppbygging av infrastruktur i landet. I tillegg har vi stort fokus på psykososialt arbeid og forebygging av kjønnsbasert vold.

I Ukraina jobber vi tett med danske Folkekirkens Nødhjelp og sveitsiske HEKS.

Vi samarbeider med lokale myndigheter og har reparert rørsystemene og sentralvarmeanlegg til 160.000 mennesker i Mykolaiv. Her fra Mykolaiv sentralvarmekraftverk.

lions ukrainere trenger humanitær hjelp og 3,6 millioner lever som flyktninger i landet, ifølge FN.

For havnebyen Mykolaiv, som russerne bombarderte kraftig i starten av invasjonen, har utfordringene i stor grad handlet om mangelen på rent vann og sentralvarme.

Vannet er fortsatt fullt av salt og kjemiske avleiringer – for farlig å drikke og ubehagelig selv til å vaske seg med. I tillegg fungerte ikke sentralfyringen, og mange manglet strøm i en lang periode. Ettersom byen forble under vedvarende bombardement, forlot mer enn halvparten av befolkningen byen etter invasjonen. Noen har nå vendt tilbake.

SPRENGTE DEMNING

I juni 2023 ble demningen Nova Kakhovka i Mykolaiv sprengt. Konsekvensene av den ødelagte demningen var en enorm flom. Flere mistet livet og fikk ødelagt hjemmene sine. I tillegg førte sprengningen til at nesten én million mennesker mistet tilgangen til rent vann.

I samarbeid med lokale myndigheter har Kirkens Nødhjelp jobbet på spreng for å reparere rørsystemene og sentralvarmeanlegg til 160.000 mennesker i sentrum av byen.

– Tilgang på sentralfyring og strøm er helt essensielt for et fungerende samfunn og for en storby som Mykolaiv. Vi er svært takknemlig for arbeidet Kirkens Nødhjelp

har gjort for byens innbyggere, sier Oleksandr Sienkevych, guvernør i Mykolaiv.

STYRKER ARBEIDET

Siden invasjonen i 2022 har Kirkens Nødhjelp nådd ut med hjelp til mer enn 750.000 mennesker i Ukraina. I år vil Kirkens Nødhjelp styrke arbeidet i landet.

Vi vil fortsette arbeidet med å gi enda flere tilgang til rent drikkevann, sanitær- og hygienetjenester. I tillegg vil vi styrke vårt arbeid for å gi mental helsehjelp og beskyttelse til de som er hardest rammet av krigen. ■

Sør-Sudan:

– Alt jeg ønsker, er at Raskir skal være trygg

KRIGEN I SUDAN

I april 2023 startet krigen mellom den sudanske hæren og den paramilitære RSF-militsen i Sudan.

Situasjonen i Sudan er nå den største humanitære krisen som noensinne er registrert, ifølge hjelpeorganisasjonen IRC.

Mer enn 30 millioner trenger humanitær hjelp i landet.

Nesten 26 millioner lider av akutt matmangel.

14 millioner er drevet på flukt.

KILDE: FN, IRC.

Sara Adams var gravid da hun måtte flykte fra Sudan. Da hun endelig kom i sikkerhet, startet kampen for en trygg fødsel.

TEKST: Anette Torjusen FOTO: Håvard Bjelland

– Situasjonen var forferdelig. Det var ikke lenger trygt for oss å bo i Khartoum. Kamper og angrep pågikk hele tiden, og vi turte ikke bli værende, forteller Sara Adams.

Vi møter henne på barselavdelingen på sykehuset i Renk i Sør-Sudan med tre dager gamle Raskir i armene. Hun har nettopp vært gjennom et komplisert keisersnitt hvor det sto om liv og død. Da det nærmet seg fødsel, hadde hun ikke noe sted å gjøre av seg.

– Jeg visste ikke hvor jeg skulle gå for å føde. Jeg skjønte jeg måtte ha hjelp, men hadde ingen penger. Jeg var livredd, forteller hun.

IKKE PLESS TIL DEM NOE STED

Sara er en av 800.000 mennesker som har flyktet til Sør-Sudan fra verdens største humanitære krise. Nesten 26 millioner mennesker lider av akutt matmangel, og mer enn 30 millioner mennesker trenger humanitær hjelp. Det er hungersnød, og vold og overgrep øker. For Sara var det umulig å bli selv om hun var gravid. Derfor tok hun og mannen med seg sine fire barn og begynte å gå mot grensa. I tre dager gikk de til fots.

– Da vi kom til Renk, var det ikke plass til oss noe sted, så nå bor vi i moskeen her. Det var på moskeen riene begynte og fødselen startet, men ingen ville ta meg imot. Men heldigvis fikk jeg hjelp til å komme hit.

Sykehuset i Renk, hvor Kirkens Nødhjelp har sørget for toaletter og hygieneartikler, responderer også på kolerautbruddet akkurat nå. For Sara betydde sykehuset en trygg fødsel.

– Det var en kamp på liv og død, her er jeg trygg.

Selv om de nå er i trygghet, har de ingenting.

– Jeg er bekymret for fremtiden til barna mine. Vi har ingenting. Jeg skulle gitt hva som helst for at Raskir skulle få gå på skole og ha en god oppvekst. Men akkurat

nå er det eneste jeg ønsker meg at Raskir skal være trygg.

GJEMTE SEG UNDER LUFTANGREP

I september kom det melding om et luftangrep på Wad Madani i Sudan hvor Mariam Abubaker bodde sammen med familien sin. – Med 1,5 år gamle Nasreldin på armen løp jeg så langt jeg kunne. Moren min, søstrene mine og jeg gjemte oss på en skole mens luftangrepene pågikk, forteller hun.

27 år gamle Mariam sitter under det blomstrete tøystykket som er taket på det nye hjemmet hennes i flyktningleiren i Renk. Langs hele det inngjerdede området ser vi tusenvis av mennesker som har gjort det samme. Et lett drag av luft tar tak i de fargerike tøystykkene, som verken holder vær eller vind ute.

Miriam har en seng og ved siden av et lite ildsted til å lage det de finner av mat. Her bor hun sammen med 12.500 andre.

– Da vi skulle gå tilbake for å se på huset vårt, var det ingenting igjen. Da hadde vi gjemt oss i to dager. Alt var borte. Vi bestemte oss for å flykte videre, og det ble starten på en lang flukt mot Sør-Sudan, forteller hun.

Først gikk de i to dager, så gjemte de seg på en ny skole.

– Der var det mange mennesker tett i tett som også hadde flyktet fra samme angrep. Deretter gikk vi til Kosti for så å gå videre hit til Renk, forklarer hun.

Da de kom over grensa, visste de ikke hvor de skulle gjøre av seg.

– Det var ingenting her da vi kom hit. Vi fikk denne lille plassen her. Vi vet ingenting om fremtiden, og det er vanskelig å ha håp nå, sier hun stille mens hun tar et ekstra godt tak rundt lille Nasreldin.

Kirkens Nødhjelp har satt opp åtte telt med plass til seksti personer samt bygd doer og dusjer på grensa. ■

Sara Adams og hennes tre dager gamle datter Raskir på sykehuset i Renk.

Hver dag kommer det 500–1000 flyktninger fra Sudan til grensebyen Joda.

Sør-Sudan:

– Jeg er livredd for det som kommer

Med ett barn i hver hånd har 24 år gamle Ekram Kamis gått i tre dager for å komme seg i trygghet fra krigens redsler i Sudan. Vi møter henne idet hun er i ferd med å bli fraktet videre på en lastebil som vanligvis brukes til kveg.

TEKST: Anette Torjusen FOTO: Håvard Bjelland

Vi er i Joda, på grensen til Sudan. Et flagg vaier i vinden for å vise at her slutter Sør-Sudan, og her begynner et land i krig. En krig som i dag er verdens største humanitære krise.

Sola steker her vi er i det øde landskapet, der sand er det eneste vi ser. Det er 42 grader idet vi ser lastebilen komme kjørende inn på plassen ved transittmottaket. Det er det første stedet flyktningene kommer til når de er på den trygge siden av grensen. Hver dag kommer det mellom 500 til 1000 mennesker hit. I dag er Ekram Kamis en av dem. Hun hadde aldri trodd at hun skulle måtte forlate hjemmet sitt, og ta plass på en lastebil til et sted hvor hun aldri før har vært.

– Jeg har akkurat kommet hit og har gått i tre dager uten vann og mat, forteller hun idet hun er i ferd med å klatre opp på lasteplanet.

– HVA SKAL DET BLI AV OSS?

Ekram har flyktet fra Khartoum, hovedstaden i Sudan, hvor det er kraftige angrep hver eneste dag.

– Angrepene og krigen kom nærmere og nærmere hjemmet vårt. Vi ventet i det lengste og håpet at det skulle roe seg, men til slutt måtte vi bare dra, forteller hun.

Å forlate hjemlandet har vært grusomt, sier hun stille.

– Jeg er livredd for det som kommer.

Ekram og datteren Awadia (5) måtte flykte fra krigen.

Hvordan skal det gå med barna mine, og hva skal det bli av oss?

Spesielt Awadia på fem år er redd, sier Ekram idet de tar plass på lasteplanet. Der sitter de tett i tett på den stappfulle bilen som fylles til bristepunktet av eldre, unge, barn, gravide og det de har fått med seg av eiendeler.

– Både barna og jeg er traumatisert av dette, og nå vet vi ikke hva som venter.

Neste stopp for Ekram er Renk, en liten handelsby som nå har fått 12.500 flere innbyggere. Da krigen brøt ut, la folk seg langs veiene. Nå er det ryddet plass til flere flyktningleirer. Her bor folk under noen tøyestykker, som er den eneste beskyttelsen mot regn og sol. Det er kolerautbrudd her, matmangel, knapt doer og dusjer og dårlig helsetilbud.

For å dekke de enorme behovene har Kirkens Nødhjelp bygd doer på grensen og satt opp åtte store telt med plass til 60 personer i leirene. Vi har også respons på kolerautbruddet som herjer nå både på sykehuset og i leirene.

PÅ FLUKT FOR ANDRE GANG

En av dem som bor i leiren, er Sabrun

Cynthia Gwisai er Kirkens Nødhjelps vannsjef i Sør-Sudan.

John. Hun kom for to dager siden og har nå fått en seng i et av teltene Kirkens Nødhjelp har satt opp.

Mange av dem som flykter, er fra Sør-Sudan og på flukt for andre gang. De kommer nå tilbake til landet de flyktet fra. Et land med mange konflikter, fattigdom og sult.

– Det er den andre gangen jeg er på flukt i mitt liv, og denne gangen med en liten baby som er 1,5 måned.

I alt har hun åtte barn, og et av dem er 15 år gamle Safa. Hun hjelper moren med å passe de små.

– Også jeg har flyktet for andre gang etter å ha bodd syv år i Sudan. Nå måtte jeg forlate alle vennene mine, sier hun stille.

Alt hun nå har, er tak over hodet. Alt annet måtte de la være igjen.

– Livet her er grusomt. Vi har akkurat kommet, og jeg vet ikke hvor lenge vi må være her. Jeg savner å gå på skole og være sammen med vennene mine. Her er det ingenting.

Moren sier at det har vært vondt å måtte rive opp barna og flykte tilbake til hjemlandet. Den gangen bodde de i Malakal, en

by som nærmest ble slettet med jorden. Den gangen søkte de tilflukt langs Nilen i Sudan. Men krigen satte en stopper for et liv i trygghet.

– Det ble mer og mer vold, og det var angrep hele tiden. Vi startet med å gå, men haiket med biler som kjørte forbi, så ikke barna måtte gå hele tiden.

– VI SKAL VÆRE DER MED HÅP

Kirkens Nødhjelps vannsjef i Sør-Sudan, Cynthia Gwisai, er en av dem som har jobbet i området siden krigen i Sudan startet. Å kunne gi mennesker tilgang til do og dusj idet de krysser grensen, betyr utrolig mye for henne. Spesielt viktig har det vært å gjøre toalettene tilgjengelige for bevegelseshemmede.

– Dette her er så viktig. Å kunne gi verdighet til dem som flykter fra Sudan. Toaletter og dusjer er helt grunnleggende for verdigheten, sier hun.

Det gjør sterkt inntrykk å se alle som krysser grensen.

– Når jeg ser at de kommer fra Sudan, er det ikke fordi de har valgt det selv, men på grunn av konflikt. Jeg ser et speilbilde av meg selv. Det kunne vært meg. Jeg vil ikke engang tenke på alt de har opplevd, men vi skal være der med håp. ■

Gaza:

– Vi må vise verden hva som skjer, og at det nytter

Det er få lyspunkter fra Gaza, og mange medier rapporterer mindre om krigen nå enn tidligere. – Det gjør at det er desto viktigere at vi synliggjør hva som foregår på bakken, sier Hanne Iglebæk Christensen i Kirkens Nødhjelp.

TEKST: Kristine Eid FOTO: Privat /MAAN

– Hvis jeg er sliten etter en lang dag på jobb, tenker jeg ofte på våre ansatte og partnere på Gaza. Siden oktober 2023 har de vært direkte berørt av krigen, sier Hanne Iglebæk Christensen. Hun er Kirkens Nødhjelps landrådgiver for Palestina og nasjonal koordinator for ledsagerprogrammet.

Både Kirkens Nødhjelps egne lokalt ansatte og ansatte i partnerorganisasjonene har måttet flykte sammen med familiene sine flere ganger.

– Til tross for situasjonen de står i, er de utrolig hardtarbeidende og står på for å hjelpe andre, som er berørt av den samme krigen som de selv. Allikevel klarer de å ha humor, vise varme og gjestfrihet. De klager aldri, forteller Christensen.

– VINTEREN HAR KOMMET

Mer enn 15 måneder har gått siden krigen på Gazastripen startet. Godt over 45.000 palestinere er drept, og 1,9 millioner men-

Hanne Iglebæk Christensen er Kirkens Nødhjelps landrådgiver for Palestina og nasjonalkoordinator for ledsagerprogrammet.

nesker er drevet på flukt. Nesten en halv million mennesker lever under forhold med katastrofal sult, ifølge FN.

– Altfor lite nødhjelp kommer inn. Folk har ikke nok mat å spise, og det er helt utilstrekkelig sanitære forhold. De mangler toaletter og dusjer. Vinteren har kommet, og det er altfor kaldt å bo i improvisert telt satt sammen av tepper. I tillegg har det vært oversvømmelser. Barn går i sandaler i gjørma, og de siste dagene har spedbarn fryst i hjel i kulden, forteller Christensen.

Siden krigen startet har Kirkens Nødhjelp,

sammen med partnere, nådd ut til mer enn 517.000 mennesker. Vi har blant annet delt ut mat, rent drikkevann, tepper og kontaktstøtte og gitt psykososial støtte til jenter og kvinner.

– Arbeidet vårt har for det meste foregått på midlertidige tilfluktssteder. Disse tilfluktsstedene var tidligere skoler. Godt over en halv million barn har ikke fått undervisning siden før krigen startet, sier Christensen.

MÅTTE EVAKUERE LEDSAGERE

Hun husker godt lørdagen 7. oktober 2023. – Jeg var i Stockholm og hadde helgen fri. Da nyhetsmeldingene tikket inn om Hamas' terrorangrep mot Israel, skjønnte jeg at dette angrepet ville få store konsekvenser for arbeidet vårt i Palestina. Store deler av helgen gikk med til å jobbe med krisehåndtering, forteller Christensen.

Hun er også nasjonal koordinator for ledsagerprogrammet som Kirkens Nødhjelp er en del av. Programmet utplasserer mennesker fra hele verden i utvalgte byer på Vestbredden og i Jerusalem. Der ledsager de palestinere og israelere som med fredelige midler arbeider mot den israelske okkupasjonen av palestinske områder.

– En viktig del av den umiddelbare krisehåndteringen var å få evakuert ledsagerne som var på Vestbredden og i Jerusalem. Sammen med sikkerhetsansvarlige i Kirkens Nødhjelp og kolleger i Jerusalem, fikk vi gjort dette raskt, og ledsagerne kom trygt hjem til Norge, forteller Christensen.

FLERE ANGREP PÅ VESTBREDDEN

Etter at krigen i Gaza startet, har situasjonen på Vestbredden og i Jerusalem forverret seg.

Kirkens Nødhjelp og partnere er til stede i Gaza, og har delt ut nødhjelp under hele krigen. Her fra en matutdeling fra en av våre partnere.

– Vi opplever en stor økning i hendelser som ledsagerne rapporterer om. Det er satt opp flere militære kontrollposter, og bevegelsesfriheten for palestiner på Vestbredden har blitt enda mer innskrenket. 2024 var året flest angrep fra bosettere har vært registrert siden FN begynte med denne statistikken. Også antallet tvangsrivninger av hus og annen eiendom, nådde toppen av FNs statistikk i fjor, forteller Christensen.

Fra januar 2024 startet ledsagerprogrammet opp igjen.

– Ledsgagerne dokumenterer menneskerettighetsbrudd palestiner på Vestbredden utsettes for, og rapporterer disse til FN-systemet. Personer i utsatte lokalsamfunn forteller at de opplever den beskyttende tilstedeværelsen ledsagerne gir som svært viktig for at de kan fortsette å bo der de har bodd i lang tid. Vi følger situasjonen på bakken kontinuerlig. Ledsgagernes viktige oppdrag blir veid opp mot risikoen med å sende ut folk, sier Christensen.

– GIR IKKE OPP

Selv om det er få lyspunkter fra Gaza og

Palestina fra det siste året, har det vært en positiv utvikling politisk og juridisk, både i Norge og internasjonalt som gir håp for tiden framover, mener Christensen.

– Norge har anerkjent Palestina som stat og har økt støtten til FN-organisasjonen UNWRA. Internasjonalt har FN-domstolen (ICJ) kommet med viktige kjennelser om at okkupasjonen er ulovlig og må opphøre, og at Israel må gjøre det de kan for å forhindre et folkemord. Som en oppfølging av kjennelsen om okkupasjonen, vedtok FNs generalforsamling at Israel må avslutte den ulovlige okkupasjonen av de palestinske områdene innen ett år, altså i 2025.

– Krigen har pågått lenge, lyspunktene er få, og mange medier rapporterer mindre om den enn de gjorde tidligere. Det gjør at det er desto viktigere at vi synliggjør hva som foregår på bakken. Våre ansatte og partnere er tilstede, og de gir ikke opp. Da kan ikke vi gjøre det heller. Arbeidet vi og våre partnere gjør er kanskje viktigere enn noen gang. Vi må vise verden hva som skjer, og at det nytter, sier Christensen. ■

KRIGEN I GAZA

Over 45.000 mennesker i Gaza er drept siden oktober 2023.

1.9 millioner mennesker er internt fordrevet.

Mer enn 600.000 barn har vært ute av skolen siden krigen startet.

Nesten en halv million mennesker lever under forhold med katastrofal sult.

Siden krigen startet, har vi nådd ut med hjelp til mer enn 517.000 mennesker.

Kilde: FN

– En tid for alt

Etter seks år som leder av Kirkens Nødhjelp trer Dagfinn Høybråten av som generalsekretær. – Arbeidet for en mer rettferdig verden vil alltid være en del av meg.

TEKST: Kristine Eid FOTO: Håvard Bjelland

– Det har vært dypt meningsfylt å delta i kampen for å redde liv, kjempe mot fattigdom og for en mer rettferdig verden sammen med dyktige medarbeidere og partnere i Kirkens Nødhjelp, sier Dagfinn Høybråten.

Han tiltrådte som leder av Kirkens Nødhjelp i april 2019. I februar avslutter han sin periode som generalsekretær. Han ser tilbake på givende, men også svært krevende år i jobben som leder av en av Norges største nødhjelps- og bistandsorganisasjoner.

– I disse årene har mye av utviklingen dessverre gått i feil retning. Årene har vært preget av koronapandemien, klimaendringer og en økning i antall kriger og konflikter. Akkurat nå herjer det kriger i flere av landene og områdene hvor vi arbeider. I Sudan, Midtøsten og Ukraina. Jobben vi gjør, har kanskje aldri vært viktigere enn nå, sier Høybråten.

MED LIVET SOM INNSATS

På Gazastripen har krigen vart i over 15 måneder. Over 1,9 millioner mennesker er drevet på flukt.

I Sudan trenger mer enn 30 millioner mennesker humanitær hjelp som følge av krigen som startet i april 2023. Den humanitære krisen som nå utspiller seg i Sudan, er den største humanitære krisen som noensinne er registrert, ifølge hjelpeorganisasjonen IRC.

– Krigene har ført med seg ufattelige lidelser, og de humanitære behovene er enorme. Våre ansatte og partnere arbeider for å hjelpe de berørte med livet som innsats. Jeg er så stolt over utholdenheten og innsatsen de har vist det siste året, sier Høybråten.

ØKT STØTTE

I en tid med flere kriger og konflikter, og tilbakegang for kampen mot fattigdom globalt, opplever Kirkens Nødhjelp at støtten fra givere og andre støttespillere har økt.

– Det betyr enormt mye. Takket være denne støtten har vi raskt kunnet rykke ut med nødhjelp i humanitære kriser i Midtøsten, Sudan og Ukraina. Gjennom de siste årene har vi skjerpet våre ambisjoner som nødhjelpsorganisasjon for å kunne reagere raskt og tidlig når kriser oppstår.

På den måten hjelper vi flere mennesker raskere og mobiliserer ressurser fra andre som ikke er til stede der vi er. Under min vakt i Kirkens Nødhjelp har vi for eksempel skaffet trygg tilgang til vann for mer enn seks millioner mennesker, sier den avtroppende generalsekretæren.

UKRAINERNE GIR IKKE OPP

En av reisene som gjorde sterkt inntrykk på han, var da han besøkte Ukraina etter Russlands fullskalainvasjon av landet i 2022.

– Jeg møtte flere familier og barn på flukt. De fortalte rystende historier. Mange hadde flyktet midt på natten og pakket noen få eiendeler. De hadde dratt fra hjem, kjæledyr og alt de eide. Det var sterkt å se hvordan mennesker som selv var på flukt, tok vare på de som var i en enda vanskeligere situasjon, sier Høybråten.

24. februar er det tre år siden invasjonen av Ukraina.

– Dessverre er det ikke mye som tyder på at krigen vil ta slutt med det første. Men for meg gir det håp å se resultatet av arbeidet vi gjør. Siden invasjonen i 2022 har vi nådd ut til mer enn 750.000 mennesker. I tillegg gir det meg håp å se motstandsdyktigheten i det ukrainske folket. Ukrainerne gir ikke opp. De har et håp om at krigen snart ville ta slutt, og at det skal bli fred, sier Høybråten.

I jobben som generalsekretær har Dagfinn Høybråten reist mye til landene Kirkens Nødhjelp arbeider i. Her fra Fødselskirken i Betlehem.

I TJENESTE FOR VERDENS FATTIGE

I sommer starter Anne-Cecilie Kaltenborn i jobben som ny generalsekretær i Kirkens Nødhjelp. Hun kommer fra jobben som administrerende direktør for NHO Service og Handel og har blant annet ledet Leger uten grenser og vært viseadministrerende direktør for Lovisenberg diakonale sykehus. – Det er en tid for alt. Etter seks år er det på tide å gi stafettpinnen videre. Det har vært veldig meningsfylt å bruke mine erfaringer i en tjeneste for verdens fattige, sier Høybråten.

Tiden framover vil han bruke til å dele sine kunnskaper og erfaringer fra sitt yrkesliv

gjennom foredrag. I tillegg har han flere styreverv og er i gang med en bok som kommer til våren.

– Det jeg kommer til å huske best fra disse årene er alle menneskene jeg har møtt, som vi har gjort en forskjell for og gitt håp om en bedre framtid. Jeg vil også huske alle de fantastiske menneskene som jeg har fått lov til å arbeide med. Mennesker som hver dag går på jobb for å gjøre verden til et bedre sted.

Høybråten er glad for at Kirkens Nødhjelp har økt sine inntekter fra så vel individuelle givere i Norge og fra internasjonale givere som FN og EU. Vi har lyktes i kamp-

en for å holde Norges ambisjoner om 1 prosent bistand oppe, noe som også har gitt økte ressurser til Kirkens Nødhjelp fra Norad og Utenriksdepartementet.

– Med en ny kaptein ved roret vil Kirkens Nødhjelp fortsette å kjempe mot fattigdom, klimaendringer og ulikhet. Selv om min tid som generalsekretær er over, vil jeg fortsette å støtte Kirkens Nødhjelp, for arbeidet for en mer rettferdig verden vil alltid være en del av meg, sier Høybråten.

Guatemala:

– Sterk i troen

En gnist av håp er tent i Guatemala for bedre tider, men de historiske grusomhetene, menneskerettighetsbruddene og korrupsjonen har gitt befolkningen store sår, som kirkene prøver å hele.

TEKST: Anette Torjusen FOTO: Håvard Bjelland

– Vi er forpliktet til å hjelpe vårt folk, og vi er forpliktet til å være med på å forsterke menneskers liv, sier Bernarda Rojas, leder for det sosiale arbeidet hos vår partner Quiché bispedømme.

Den energiske damen er klar i sin tale. Det hviler et stort ansvar på kirken. Det er et ansvar de tar på største alvor blant annet gjennom opplæring av bønder, beslutningspåvirkning og humanitær respons.

STOR MATMANGEL

Guatemala står i spenn mellom en ny tid og en vond fortid. Urfolks kamp for likeverd, klimaendringer og dramatisk politisk omdreining er noen av utfordringene i landet i dag. Å styrke bønder i klimakampen, utjevne forskjeller og stå sammen med folket i kampen mot korrupsjon og politisk vanstyre er viktigere enn noen gang.

– Alt går i hverandre. Det går en linje mellom grønnsaksproduksjon og beslutningspåvirkning. Derfor har vi flere ulike prosjekter som inkluderer grønnsaksproduksjon i både tunneller og drivhus og opplæring i urfolks rettigheter, forklarer hun og legger til:

– Dette er med på å forandre bøndernes liv, forbedre produksjonen og også forsterke kvinners rettigheter og plass i lokalsamfunnene.

Klimaendringene har rammet Guatemala hardt. Gjennomsnittstemperaturen har økt med en halv grad siden 1950 og er forventet å øke med en halv grad til innen 2050. 33 prosent har ikke sikker tilgang til mat, og 50 prosent av barna er underernært.

– Det dyrkes rett og slett for lite mat, og matmangelen er stor. Det fører til migrasjon, og folk trekker mot både hovedstaden og ut av landet. Folk lever fra hånd til munn og er avhengig av strøjobber. Mange dager har ikke folk inntekt i det hele tatt, forteller hun.

Derfor er det viktig å gi bønder opplæring i hvordan de kan dyrke i tørke og flom, hvordan de kan bruke naturlig gjødsel og få en innføring i hva slags grønnsaker som tåler klimaendringene.

– Jeg håper vi klarer å få flere bønder til å bli, slik at matproduksjonen øker, og her spiller bispedømmet en viktig rolle for å tilrettelegge for det.

Guatemala

- Befolkning: 17 millioner
- Areal: 108 890 km²
- Språk: Spansk
- Behov for nødhjelp: 5,3 millioner

KILDE: FN SNL

Ivana Aguilar ber i katedralen i Santa Cruz del Quiché.

Bernarda Rojas er leder for det sosiale arbeidet hos vår partner Quiché bispedømme.

Biskop Sagastume hjelper marginaliserte urfolk.

For kirken har det også vært viktig å ivareta urbefolkningens tradisjonelle jordbrukspraksis og å gi mayakulturen en viktig plass i den katolske kirken.

– Kanskje vi en dag kan legge bort det kjemiske jordbruket til fordel for det organiske. Mye av det tradisjonelle jordbruket har blitt borte, men mayaene har det i hodet, hjertet og praksisen. Som vi nå må ta vare på.

FORSTERKET POSISJON

En av bøndene som har fått støtte gjennom prosjektet, er 36 år gamle Maria Sakarias Vicente. Hun ble oppfordret av mannen sin til å lære seg moderne jordbruk på gamle tradisjoner.

– Datteren min trengte internett til å studere, så nå selger jeg grønnsakene slik at hun kan studere, smiler hun.

Hun forteller at det er fint å være med på å bære jordbrukstradisjoner videre, men deltagelsen i prosjektet har også gitt henne en forsterket posisjon som kvinne nå som hun sikrer inntekt og mat på bordet.

Maria har fått opplæring i moderne jordbruk.

– Jeg trives så godt med oppgavene og har spesialisert meg på brokkoli. Så brokkoli og sitron gir både familien min mat og barna utdanning, smiler hun.

En som er opptatt av kirkens rolle i dagens Guatemala, er biskop Sagastume. Han trekker frem jordbruksopplæringen som Maria er en del av, som et viktig virkemiddel for å styrke folket.

Kirken har et stort engasjement rundt dette i tillegg til å ha en profetisk rolle. Det er stor migrasjon og en alvorlig humanitær situasjon i hele Mellom-Amerika som bispedømmet engasjerer seg i. Det fører til konflikter, kriminalitet og sosiale utfordringer. Vi jobber for marginaliserte urfolk gjennom jordbruk. Fred og økologi henger tett sammen. Det å gi jordløse bønder en inntekt er et viktig virkemiddel, sier han.

Kirkens rolle er viktig, mener han, fordi det å forene folk er en grunnpilar i alt diakonalt arbeid.

– Dette gjelder spesielt kvinner og jenters rettigheter, retten til å beholde sitt språk og sin kultur og klimatiltak som bevaring av skog og trær, avslutter han. ■

Den katolske kirken har tatt i bruk mayakulturen i kirkerommet. Her fra katedralen i Santa Cruz del Quiché.

Imamene Sheshemu Abamecha og Abajebel Abafogi kjemper for å ta vare på skogen i Etiopia.

Etiopia:

Grønne influensere får fart på treplantingen

Nå haster det å bremse klimaendringene, og et viktig tiltak er å plante trær. I stor skala. For å få fart på treplanting i Etiopia har vi fått med oss de influenserne som har flest følgere både i sosiale medier og virkeligheten. Nemlig prestene og imamene.

TEKST: Anette Torjusen FOTO: Håvard Bjelland

– Skog er liv for alt som lever, og vi lærer bort at skog er liv. Hver eneste uke i forbindelse med fredagsbønn forteller vi at skogene må bevares. Vi ser allerede store tegn på avskoging, og det må vi stoppe, forteller Sheshemu Abamecha.

Han og Abajebel Abafogi er imamer i Jimma i Etiopia og har engasjert seg stort i bevaring av skog.

45.000 TRÆR

Vi har kjørt på humpete sandveier i flere

timer. Det har nettopp regnet, og deler av veien har sklidd ut. Vi er på vei for å se hvor brutal avskoging kan være, og hvordan vi kan plante grønne korridorer på tvers av religioner og områder. Langs veien ser vi store tomme områder der det før var trær. Nå står kun stubbene igjen.

Det anslås at 10–15 prosent av alle klimautslipp kommer fra global avskoging, og planting av skog er viktig i kampen mot global oppvarming. Trær omdanner karbondioksid til oksygen gjennom fotosyntese. Men trærne gjør mer enn å produsere oksygen. Røttene holder på jorden og forhindrer jordskred. Tre kronene fanger

Shito Jemalo (til venstre) er leder for kvinnegruppa Seka Chokorsa Women of Faith. Her sammen med Hidaya Yedir. Gruppen har 20 medlemmer fra ulike trossamfunn.

opp regnvann og leder det ned i bakken, i tillegg til å skape skygge, slik at fuktigheten ikke fordampes. I tillegg fanger og lagrer skogene karbondioksid.

– Ved å ta vare på skogen og plante ny vil menneskene i lokalsamfunnet rundt skogen være i bedre stand til å stå imot noen av de negative konsekvensene av klimaendringene, forklarer imamene.

Vi begynte å jobbe her i 2022. Sammen med Ethiopia Interfaith Initiative for Forest Conservation and Climate Action har vi plantet 45.000 trær i dette området.

En av dem som har plantet trær, er Zakir Abamecha. Han forteller at etter at de startet med planting, har flere dyr kommet tilbake.

– Det var så godt som tomt for ville dyr her før, men nå ser vi at de er på vei tilbake. Vi har sett villsvin, hyener og gepard i området. Før var det også løver her. Kanskje de kommer tilbake også, smiler han.

Han forteller at de har plantet 340 hektar med skog den siste tiden, og at hele landsbyen har engasjert seg.

– Vi ser at trærne har mye å si for miljøet her, både planter og dyr, så det føles meningsfylt å få være med på dette, sier han.

HINDRER AVSKOGING

Å plante skog er ikke bare et klimatiltak; flere kvinner har også fått jobb takket være treplanting. En av dem som har engasjert seg i treplanting, er Shito Jemalo. Hun er leder for kvinnegruppa Seka Chokorsa Women of Faith. Nå teller gruppen 20 damer fra ulike trossamfunn. Kvinnene har hatt opplæring i åtte landsbyer, og noe av det viktigste de har lært bort, er å hindre avskoging.

– Vi har besøkt landlige områder og lærer folk viktigheten av å bevare skogene våre. Vi sier blant annet at hvis du må hugge et tre, plant heller to. På denne måten tar vi

vare på både landet vårt og fremtiden, sier hun.

I området hvor de har opplæring, er det tydelige tegn på avskoging. Nå lærer kvinnene å plante frukttrær kombinert med grønnsaker og frukt. Det er en praksis som kombinerer jordbruk og skogbruk på samme areal for å øke bærekraften, forbedre biologisk mangfold og samtidig sikre matproduksjon og skogressurser.

Måten damene forener skogbruk og jordbruk på, har skapt et grønt belte av trær gjennom landsbyene, men også økt produksjonen av frukt og grønnsaker.

– Vi beskytter ikke bare miljøet, men vi skaper også flere arbeidsplasser i samfunnet vårt, blant annet gjennom kyllingproduksjon, forklarer Shito.

Etter opplæring i skogsbevaring får kvinner støtte til kyllingproduksjon. Over 300 kyllinger er kjøpt inn.

– Vi startet som en liten gruppe, men vi vokser jevnt og trutt. Vi har blitt viktige for bevaringen av skog, men også en viktig driver inn i samfunnsutviklingen. Arbeidsplasser er skapt, vi bremser klimaendringene, og vi har virkelig bevist at ekte forandring ofte begynner hjemme, sier Shito. ■

Etiopia

- Befolkning: 105 millioner
- Areal: 1 128 571 km²
- Språk: Amharisk
- Behov for nødhjelp: 28,6 millioner

Kilde: FNs landsider

I skogen Chajil Siwan i San Marcos i Guatemala. Her jobber Kirkens Nødhjelp for å forebygge klimaendringer og styrke urbefolkningens rettigheter.

Mitt klimahåp for 2025

2024 forsvant i et knips, og plutselig var året 2025! Jeg synes vi skal benytte muligheten til å se både tilbake på året som gikk, og framover på hva som venter oss.

TEKST: Matilde Angeltveit FOTO: Håvard Bjelland, Florian König

Året som gikk, har vært et rekordår på mange måter. Rekorden som skremmer meg aller mest, er at kloden ikke har vært like varm som den er nå, på minst 125.000 år. Vitenskapen har heller ikke gode nyheter for oss om årene som kommer.

Verdens helseorganisasjon forventer at 250.000 mennesker vil dø hvert år mellom 2030 og 2050 på grunn av klimaendringene, og Potsdam Institute for Climate Impact Research mener at kostnadene av klimaskader vil bli 38.000 milliarder dollar hvert år innen 2050 om vi ikke trapper opp klimainnsatsen betydelig. Til sammenligning ga rike land i 2022 rett under 116 milliarder dollar i klimafinansiering til utviklingsland inkludert lån og investeringer.

DET ER IKKE FOR SENT

Så til mitt klimahåp. For det første er det ennå ikke for sent. Vi har ennå ikke brutt Parisavtalens mål om å holde global oppvarming på under 1,5 grader, og selv om store omveltninger trengs for å få det til, er det fortsatt mulig. Det betyr at vi som kjemper for klimasaken, trengs mer enn noensinne.

For det andre er det rike oljeland som Norge som står for de største utslippene og har det største ansvaret for klimaendringene. Det betyr at politikken vi fører her hjemme, er av stor betydning for hele verden. Det er ikke mange av de største oljelandene som er spesielt demokratiske, men det er Norge. Ikke bare har vi høye ut-

Matilde Angeltveit er klimarådgiver i Kirkens Nødhjelp.

slipp, men vi har også stor mulighet til å påvirke politikken som føres i landet vårt. Og til høsten er det stortingsvalg.

Det er helt avgjørende for verden at rike

land som Norge strekker seg lenger enn vi har gjort til nå. Vi er nødt til å prioritere klimapolitikk både hjemme og internasjonalt. Hvis ikke engang vi gjør det, er det heller ingen utviklingsland som skjønner hvorfor de skal bruke sine ressurser på å kutte utslipp og bekjempe klimakrisen.

NORGE BØR GJØRE MER

Selv om klimatoppmøtet i 2024 landet på et mål som er langt lavere enn behovene på bakken tilsier, betyr de 300 milliarder dollarene årlig likevel en tredobling av dagens forpliktelser. Uten finansieringen som bygger opp den globale tilliten til klimasamarbeidet, kan vi si takk og farvel til Parisavtalens 1,5-gradersmål. Så når verden skal tredoble sin klimafinansiering, bør oljerike Norge også gjøre det.

Vår rettfærdige andel av det globale behovet for klimafinansiering er beregnet til å være rundt 65 milliarder kroner årlig i klimastøtte til utviklingsland mot de omtrent 15 milliardene vi gir i dag, ifølge rapporten «Norway's Fair Share of meeting the Paris Agreement». Oljefondet vårt er i skrivende stund på 20.000 milliarder kroner. De 65 milliardene årlig har vi råd til. Pengene finnes – spørsmålet er om vi er villig til å prioritere det.

Mitt klimahåp for året som kommer, er derfor, kjære lesere av Magasinet, at du på vegne av landet vårt er villig til at vi skal prioritere klimapolitikk. Og at du er villig til å prioritere hensynet til de fattigste og mest sårbare menneskene i verden når du skal avgi din stemme i stortingsvalget i september.

Jeg håper året som kommer, kan gi oss en klimaseier i Norge! ■

Tanzania:

Jordbruk får Maua til å blomstre

Maua betyr blomst på swahili, og er det én ting jordbruk har gjort med 24-åringen fra Tanzania, så er det å gi henne både selvtillit og få lederen i henne til å blomstre. Nå er hun en av ledestjernene blant unge bønder.

TEKST OG FOTO: Anette Torjusen

Midt ute i åkeren finner vi Maua Selemani Mwinyima i en knallrød kjole. Det er lite som minner om en hardtarbeidende bonde der hun går gjennom jordmassene i svarte pensko med bestemte skritt.

Nå er vi på Mauas hjemmebane; det er her hun bruker det meste av tiden sin. Både alene og sammen med ungdommer som ikke vet helt hva de skal gjøre med livet sitt. Og det er ikke bare valg av klær som står på listen over alt som har endret seg for henne det siste året.

– Her er jeg på mitt aller lykkeligste. Å

være bonde gir meg så mye selvtillit, smiler hun bredt.

600 UNGE HAR FÅTT JOBB

La oss spole et år tilbake. Til samme landsby, Mwomero i Morogoro i Tanzania, og til samme jenta. Da fikk Tanzania ekstra penger gjennom det såkalte Nansen-programmet, et norsk statlig sivil og militært støtteprogram for Ukraina og land som er rammet av de globale ringvirkningene av Ukraina-krigen.

Et av prosjektene som ble iverksatt i Tan-

zania med disse pengene, var å få arbeidsledige ungdommer ut i arbeid. Maua var en av 600 som fikk jobb gjennom prosjektet i fjor. I år dro vi tilbake for å se hvordan det har gått.

Det første vi ser når vi kommer dit, er flere jorder. Mange flere jorder. Og enda flere og større vanntanker. 37 jordbruksgrupper bestående av mellom åtte og femten bønder jobber nå på jordene. Mange av bøndene er der for å vise frem hva de har fått til, og ønsker oss velkommen med en sang som hedrer kvinnene.

– Før jeg ble med i prosjektet, drev vi med tradisjonelt jordbruk her. Verken teknologi eller smarte løsninger var en del av jordbruket. Nå har det endret seg. Nå har vi gode vanningsløsninger, vanntanker og teknologiske hjelpemidler som gjør det både gøy og lønnsomt, forteller hun.

Selv var hun en av de arbeidsledige ung-

Maua er en av 600 ungdommer som har fått jobb i jordbruket i landsbyen Mwomero i Morogoro. Hun har også fått lederopplæring og leder nå flere av arbeidsgruppene.

dommene som ikke hadde så store planer for fremtiden.

– Jeg var bare hjemme og kjedet meg. Jeg lagde noen sko som jeg solgte, men det var ikke særlig til inntekt. Ikke hadde jeg noe å se frem til heller.

SJENERT OG ANONYM

Prosjektet hadde som mål å engasjere unge innen jordbruk for å sikre mat på bordet, spesielt til land som før hadde fått korn og matolje fra Ukraina. Tanzania er et av landene som fikk ekstra penger til dette. Og det var slik Maua også ble rekruttert som en arbeidsledig ungdom.

– Jeg var så sjenert da jeg ble med her og gikk i anonyme klær. Jeg så mye ned og hevet ikke stemmen i det hele tatt.

Men i åkeren fant hun noe hun var skikkelig god til.

– Jeg ble rett og slett mobilisert fra gata. Lite visste jeg at jeg ville trives så godt i en

åker. Du vet at åkeren er dit vi ble sendt som straff når vi ikke var flinke på skolen. Det har jeg vært med på å endre, smiler hun.

For Maua var ikke bare god til å jobbe hardt, hun var også en som tok lederrollen. Etter hvert ble hun håndplukket til et lederprogram. Nå er hun ansvarlig for 15 grupper med til sammen rundt 225 ungdommer.

– Vi har sjudoblet inntektene våre. Vi har en fast jobb, og vi kan forsørge familiene våre.

Så langt er 70.000 bønder nådd. Og ansvaret som rollemodell tar hun på strak arm.

– Jeg trives så godt med å inspirere ungdommer til å bli bønder. Jeg har fått masse selvtillit. Det ser du jo også på klærne mine, sier hun lattermildt. ■

Tanzania

- Befolkning: 57,6 millioner
- Areal: 947 300 km²
- Språk: swahili, engelsk
- Behov for nødhjelp: 207.791

Kilde: FN, SNL

Advokaten svarer

Hva er egentlig forskjellen på en fremtidsfullmakt og et testament? Trenger du egentlig noen av dem? Advokat Andreas Poulsson hos Codex Advokat forteller her om forskjellene og når du bør lage en fremtidsfullmakt og/eller et testament.

FOTO: Linn Kristine Byre Johansen/Codex Advokat

Hva er forskjellen på en fremtidsfullmakt og et testament?

En fremtidsfullmakt regulerer hva en bestemt person (fullmektig) kan gjøre av disposisjoner på dine vegne hvis du ikke er i stand til å ivareta dine egne interesser. Det kan være både personlige og økonomiske interesser. Fremtidsfullmakten gjelder mens du lever og frem til du enten kan ivareta interessene dine igjen eller faller fra.

Et testament bestemmer hva som skjer med verdiene du etterlater deg, først og fremst hvordan de skal fordeles.

Hva kan jeg bestemme i en fremtidsfullmakt?

I fremtidsfullmakten kan du bestemme hvem du vil at skal være fullmektig, og hva fullmektigen skal kunne gjøre på dine vegne. Noen ønsker å gi fullmektigen konkrete, begrensede oppgaver, for eksempel ta beslutninger på vegne av et selskap eller betale regninger. Andre ønsker å gi en bred fullmakt som kan innebære salg av bolig, inngå leiekontrakter, gi gaver til dine hjertesaker og utbetale forskudd på arv.

Hva kan jeg bestemme i et testament?

I et testament kan du først og fremst

bestemme hvordan verdiene du etterlater deg, skal fordeles. Du kan ikke bestemme helt fritt hvis du har ektefelle og barn, fordi en ektefelle har rett på minste arv, og livsarvinger har rett på pliktdelen. Men du kan alltid gjøre noen endringer fra det som er lovens utgangspunkt. Du kan for eksempel gi testamentariske gaver til dine hjertesaker.

Du kan også bestemme andre, mer praktiske ting, for eksempel hvem som skal arve konkrete verdier, hvem du ønsker skal være testamentsfullbyrder, eller bestemme at det du etterlater deg, skal være særreie.

Når trenger jeg en fremtidsfullmakt?

Alle burde ha en fremtidsfullmakt, mens spesielt ektefeller bør gi hverandre en gjensidig fullmakt. Mange oppsøker advokat etter at behovet for en fullmakt har meldt seg, og da kan det ofte være for sent. Både for yngre som kan komme i en situasjon ved ulykke eller akutt sykdom, og for eldre som kan utvikle demens og Alzheimer, er en fremtidsfullmakt viktig.

Når trenger jeg et testament?

Det er ikke nødvendig for alle å skrive testament. Uten testament vil det du etterlater deg, fordeles etter arveloven. Men

dersom du ønsker å gi til en hjertesak, må du skrive testament. Du må også skrive testament om du ønsker å pålegge særreie, har meninger om hvordan konkrete ting skal fordeles, eller om du vil bestemme noe annet praktisk om begravelsen eller arveoppgjøret.

Snakk sammen

Det er mange som utsetter samtalen om fullmakt og arv. Vi opplever at åpenhet rundt dette er til alles beste, og at en unngår en mulig konflikt ved å ta de vanskelige samtalene på forhånd.

Har du flere spørsmål om arv eller testament? Ønsker du å tilgodese Kirkens Nødhjelps arbeid og er interessert i **gratis advokatbistand**? Vi setter pris på å høre fra deg.

Ta gjerne kontakt for en uforpliktende prat!

Siv Holthe Krogh

Tlf: 480 52 166

Epost: siv.holthe.krogh@nca.no

GAVETIPS TIL KONFIRMASJON

For hvert kjøpte silkeskerf kan to familier få en geit som gir de næringsrik melk, naturgjødsel og inntekter.

Besøk vår nettbutikk ved å bruke QR-koden eller gå inn på kirkensnødhjelp.no/nettbutikk

Andakt

Av Sindre Skeie,
prest og forfatter.

Tre former for håp

«Jeg vil gi dere fremtid og håp», heter det i et vers fra Jeremia som jeg har hørt sitert mange ganger.

Ordene er vakre og løfterike. Samtidig har jeg, kanskje særlig de siste årene, ikke alltid hatt like lett for å få øye på hva som skal gi verden håp.

Håp forekommer i ulike former. Akkurat nå tenker jeg på tre forskjellige typer håp. Den første kan man, litt negativt sagt, kalle falskt håp. Det er et håp som ikke er begrunnet i noe annet enn et ønske om å håpe, og som heller ikke har tatt innover seg virkeligheten slik den faktisk er, slik at håpet ikke har noen utsikter til å bli oppfylt.

Den andre formen for håp kan kalles handlingshåp. Slikt håp springer frem av menneskers innsats for å forandre en vanskelig situasjon, for eksempel at en landsby som er rammet av klimarelatert tørke, får installert en pålitelig vannkilde,

slik at innbyggerne der får større trygghet og uavhengighet. Et annet eksempel kan være arbeid som bedrer levekårene for mennesker som er blitt utsatt for forfølgelse og undertrykkelse.

Å kjenne seg liten og avmektig er lett i vår tid om man begynner å tenke på alle menneskene som er rammet av konflikter, kriger og naturødeleggelser de ikke selv er skyld i, alle medskapningene våre som trues og utrykkes av menneskelig aktivitet, eller hvordan det globale samfunnets makt og penger ser ut til å samles på stadig færre hender. Iblant kommer likevel handlingshåpet til syne. En tilsynelatende ubetydelig handling kan plutselig gi håp til mange – men det vet man som regel ikke på forhånd.

Det finnes også en tredje form for håp. Den vet jeg ikke helt hva jeg skal kalle. Denne formen for håp bunner i en trassig tro på at det finnes en kraft i tilværelsen som vil at

livet skal være godt, og som står på livets side og kjemper for det. Jeg tror på dette. Jeg tror det betyr noe hvem som sier: «Jeg vil gi dere fremtid og håp.» Det er ikke et tomt løfte av den enkle grunn at ordene tales av livets Gud.

Hva er det som skiller dette håpet fra det falske? Jeg vil svare at det er troen – troen på at verden ikke er overlatt til seg selv. Hvis Gud virkelig har skapt verden og opprettholder den, og hvis Gud en gang reiste Jesus opp av graven, kan Gud også skape noe nytt i vår tid. «Det spirer allerede frem. Merker dere det ikke?» heter det i Jesaja. Kanskje kan det være en utfordring, i denne fastetiden, å søke en balanse ut fra disse tre formene for håp: For det første å tale sant om virkeligheten, slik at håpet ikke blir falskt. For det andre å kjempe for det gode, slik at handlingshåpet vokser frem. Og for det tredje å be og håpe på den Gud som alltid kjemper på livets side. ■

Støtt Kirkens Nødhjelp
Vipps til 2426
Kontonummer 1594 22 87248

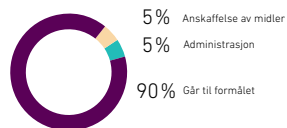
DET ER HÅP I EN DRÅPE VANN

Nesten 800 millioner mennesker lever uten tilgang til rent vann i dag på grunn av jordskjelv, tørke, flom, krig og konflikt. Støtt Kirkens Nødhjelps fasteaksjon og gi vann til dem som trenger det mest!

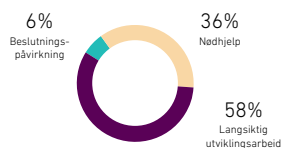
Vipps 300 kroner for å gi en person varig tilgang til rent vann.

VIPPS til 2426

Slik bruker vi pengene:

Slik jobber vi:

Telefonnummer: 22 09 27 00, e-post: giver@kirkensnodhjelp.no, www.kirkensnodhjelp.no

KIRKENS NØDHJELP
actalliance